

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2018/19:1373

av **Markus Wiechel m.fl. (SD)**

Utvecklat samarbete med utvecklingsländer

FÖRSLAG TILL RIKSDAGSBESLUT

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att finna moderna, effektiva och ömsesidiga samarbetsformer med Afrika och andra tillväxtregioner och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att resurser bör avsättas för ömsesidiga samarbeten som inkluderar myndigheter, universitet, civilsamhällen, näringslivet samt tredubbla alternativt fyrdubbla helixsamarbeten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en ny funktion som har till uppdrag att programleda och koordinera de svenska stuprören och tillföra resurser i syfte att genomföra samarbetsavtal med länder som gynnar båda parter med ett relevant regelverk, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att inkludera landsmän från respektive samarbetsland (från exempelvis Afrika) i de samarbetsprojekt man ingår i i syfte att återuppbygga och utveckla handelsrelationer och tillkännager detta för regeringen.

MOTIVERING

De afrikanska städerna växer kraftigt och nya städer byggs, jordbruket utvecklas, miljoner människor har tillgång till snabb IT-kommunikation och i många afrikanska länder ligger man till och med före Sverige vad gäller mobiltjänster och mobilbetalningar.

Flera afrikanska länders regeringar har fastlagt långtidsplaner för att kunna utvecklas till medelinkomstländer. Flera sektorer i samhället omfattas i planerna för att kunna skapa arbetstillfällen för den snabbt växande unga befolkningen som gärna söker sig till städerna.

Banden mellan Europa och den Afrikanska kontinenten är starka i form av biståndssamarbete och handelsavtal, men Afrika känner sig inte längre bundet till västvärlden. Andra samhällsalternativ har utvecklats. Asiatiska länder med stark ekonomisk utveckling ses som attraktiva modeller för samhällsutveckling vilket inte bara gäller Kina, utan även Indien, Brasilien och Turkiet stärker idag sin

ställning på den afrikanska kontinenten. De erbjuder produkter och tjänster, ofta kopplat till förmånliga krediter, sanktionerade av respektive regeringar. Kina satte år 2012 upp kreditlinor till Afrika på motsvarande 130 miljarder svenska kronor och landet har egna erfarenheter av en snabb modernisering av sitt land. Dessa erfarenheter ligger säkerligen till grund för Kinas tydliga intresse för Afrika. En rad möjligheter skapas, men de långsiktiga resultaten med skuldsättning och annan beroendeställning för afrikanska länder är däremot svåra att överblicka.

Afrikas förändring betyder att svenskt bistånd ensamt eller som dominerande form av förbindelse riskerar att leda in i en återvändsgränd när förväntade mål inte uppnås. De länder som istället för ett långt biståndsberoende vill se en annan typ av samarbete med Sverige möts tyvärr av ett förlegat stuprörstänkande.

När Afrika idag efterfrågar nya och kompletterande metoder för samarbete för att skapa arbetstillfällen genom olika investeringar och projekt blir samarbetet med Sverige plötsligt komplicerat. Detta då Sverige i mångt och mycket inte utvecklat sitt synsätt i en värld i förändring.

Sveriges arbete med den nya hållbarhetsagendan har ambitionen att engagera flera delar av det svenska samhället så som myndigheter, universitet/högskolor, civilsamhället och näringslivet. Den tredubbla helixmodellen av innovation (teoretiserad av Etzkowitz och Leydesdorff,) bygger på samspelet mellan de tre följande elementen och deras associerade "första roll". Universitet som bedriver grundforskning, industrier som producerar kommersiella varor och regeringar som reglerar marknaderna. Eftersom interaktioner ökar inom ramen för detta, utvecklas varje komponent för att anta vissa egenskaper hos den andra institutionen, som då ger upphov till hybridinstitutioner. Bilaterala interaktioner finns mellan universitet, industri och regering. Vidare finns den fyrdubbla helixmodellen (föreslagen av Elias G. Carayannis och David F.J. Campbell) som lägger till en fjärde komponent i ramen för interaktioner mellan universitet, industri och regering. Där lägger man även till det civila samhället och media med målet att få en bättre påverkan på utvecklingen vilket sker genom att betona ett samhällsansvar för universitet, förutom deras roll av utbildnings- och ledningsforskning. Detta är den strategi som bland annat Europeiska unionen har för avsikt att vidta för att utveckla ett konkurrenskraftigt kunskapsamhälle.

Erfarenheten visar att engagemanget bland dessa aktörer sker i "stuprör" och är inte samordnat. De tre förstnämnda skapar förutsättningar för utveckling, men kan eller vågar inte ta för stora risker. Näringslivet tar däremot kalkylerade risker för att leverera produkter och tjänster. Detta leder i sin tur till en spänning mellan olika intressen och till utdragna diskussioner om huruvida biståndsmedel kan användas för att gynna näringslivet.

Det är värt att notera att ett 100-tal svenska företag står för två tredjedelar av Sveriges samlade export. Många av dem är globala och redan internationellt verksamma, ibland med företagsledare utan tidigare anknytning till Sverige. De flesta av mindre och mellanstora företag har marknader på närmare håll än i Afrika.

Andra länder, främst i Asien men även i Europa, arbetar mer fokuserat och samordnat, och har därmed en konkurrensfördel i samarbetet med afrikanska länder. Ett exempel är Danmark som avsätter resurser för samarbete präglad av ett betydligt större "win-win-tänk" och ömsesidighet i relation till utvecklingsländer.

Om Sverige ska kunna möta Afrika och andra tillväxtmarknaders utvecklingsbehov, inte minst näringslivet som ska skapa hållbar tillväxt och arbetstillfällen, måste nya och kompletterande metoder och arbetssätt användas. Om ett ömsesidigt och koordinerat samarbete sker framgångsrikt kan utvecklingsbiståndet parallellt fasas ut över tid.

För att detta ska lyckas krävs resurser för att universitet, små- och medelstora företag samt myndigheter initialt kan möta upp den efterfrågan som finns.

Markus Wiechel (SD)

Björn Söder (SD)

Lars Andersson (SD)

Tobias Andersson (SD)

Ludvig Aspling (SD)

Sara Seppälä (SD)